

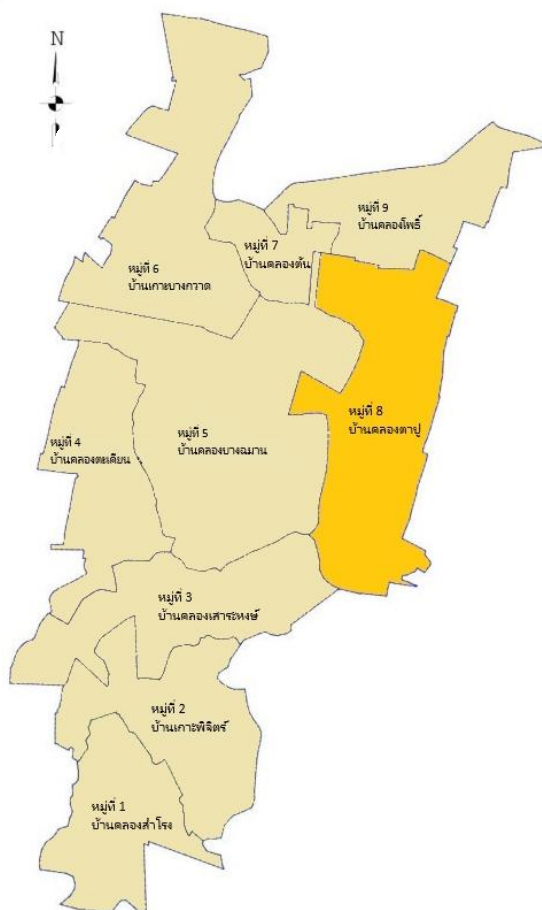
แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
บ้านคลองตาปู หมู่ที่ ๘ ตำบลศิระชะจรเข้ใหญ่
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๑ แผนที่หมู่บ้าน

๑.๒ พื้นที่ทั้งหมด ๒,๒๔๓.๕๖๙ ไร่ หรือ ๓.๕๘๙๗๑ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ อาณาเขต บ้านคลองตาปู หมู่ที่ ๘ ตั้งอยู่ในตำบลศิระชะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ห่างจากอำเภอบางเสาธง ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๗ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดสมุทรปราการ ไปทางทิศใต้ ประมาณ ๓๓ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ ๙ บ้านคลองโพธิ์ ตำบลศิระชะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่ที่ ๓ บ้านคลองเสาธง หมู่ที่ ๕ บ้านคลองบางมด และหมู่ที่ ๗ บ้านคลองตัน ตำบลศิระชะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่บ้านคลองตาปูเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ มีลำคลองธรรมชาติไหลผ่านหลายสาย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม

๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศเป็นแบบร้อนชื้น ลักษณะเป็นอากาศแบบชายทะเล ไม่ร้อนจัดในช่วงฤดูร้อน มีความชื้นในอากาศสูง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเลจากอ่าวไทย และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในฤดูฝน ทำให้มีฝนตกชุกช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม ของทุกปี

๑.๖ จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๑,๐๘๐ คน แยกเป็น ชาย ๕๒๕ คน หญิง ๕๕๕ คน

๑.๗ จำนวนครัวเรือน ๓๖๐ ครัวเรือน

๑.๘ การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ

(๑) อาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน..... ครัวเรือน
(๒) อาชีพธุรกิจส่วนตัว	จำนวน..... ครัวเรือน
(๓) อาชีพเกษตรกรรม เช่น เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำนา สวนไม้ผล	จำนวน..... ครัวเรือน
(๔) อื่น ๆ	จำนวน..... ครัวเรือน

๑.๙ หมู่บ้าน มีรายได้.....บาท/ปี รายจ่าย.....บาท/ปี
มีหนี้สิน.....

๑.๑๐ จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

- (๑) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน พื้นที่.....ไร่ ประธานกลุ่ม.....
- (๒) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน พื้นที่.....ไร่ ประธานกลุ่ม.....

๑.๑๑ กองทุนในหมู่บ้าน มีจำนวน.....กองทุน ดังนี้

- (๑) ชื่อกองทุน.....มีงบประมาณ.....บาท
- (๒) ชื่อกองทุน.....มีงบประมาณ.....บาท

๑.๑๒ ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

(๑) การเดินทางเข้าหมู่บ้าน

จากที่ว่าการอำเภอบางเสาธง มุ่งหน้าทางทิศตะวันออก ไปยังถนนศรีวารีน้อย และจากถนนศรีวารีน้อย เข้าสู่ถนนสายย่อยพื้นที่ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ ไปยังหมู่ที่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

(๒) สาธารณูปโภค

๑) การคมนาคมขนส่ง

มีถนนสายย่อย (ถนนคอนกรีต / ถนนลาดยาง) ภายในหมู่บ้าน เชื่อมต่อกับหมู่บ้านอื่น ๆ

๒) การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน และมีไฟฟ้าสาธารณะครอบคลุมถนนทุกสาย

๓) การประปา

ใช้น้ำประปา จำนวน ๘๐% และใช้ถังน้ำบาดาล จำนวน ๒๐ %

๔) โทรศัพท์

ประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และมีเครือข่ายโทรศัพท์ที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และทั่วถึง

๕) ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) หรือการขนส่ง

ใช้บริการไปรษณีย์ ณ ที่ทำการนำจ่ายบางเสาธง หมู่ที่ ๖ ตำบลศรีระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

(๓) แหล่งน้ำ

- ลำคลองธรรมชาติ ได้แก่ คลองจรเข้ใหญ่ คลองตาปู คลองบางน้ำขาว คลองบางฝาง คลองตาดี้ คลองตาหุ้ง คลองฝาง

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ๙๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๑ ของครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ทั้งหมด ๙๓๙ ไร่ แบ่งเป็น

- (๑) ที่นา ๑๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๘ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- (๒) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๔ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- (๓) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- (๔) เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๖๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๘ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- (๕) เกษตรอื่น ๆ - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

๒.๓ ลักษณะดิน

เป็นชุดดินบางกอก ลักษณะดินเป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำ มักพบจุดปะสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๐ - ๖.๕) ดินบนตอนล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มหรือสีเทาปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐) ดินล่างตอนล่างในระดับความลึก ๑.๐ - ๑.๕ เมตร จะพบดินเลนสีน้ำตาลเงินที่มีปริมาณกำมะถันต่ำ มีเปลือกหอยปะปนตลอด จะพบรอยไถในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นด่างเล็กน้อยถึงปานกลาง (pH ๘.๐)

๒.๔ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน - - แห่ง ได้แก่ ลำคลองธรรมชาติ เช่น คลองจรเข้ใหญ่ คลองตาปู คลองบางน้ำขาว คลองบางฝาง คลองตาดี้ คลองตาหุ้ง คลองฝาง ปริมาณการน้ำใช้งานด้านการเกษตรทั้งสิ้น - - ลูกบาศก์เมตร

๒.๕ สินค้าเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

สินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ ปลูก/เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (กิโลกรัม/ปี)	ราคาผลผลิตเฉลี่ย ต่อหน่วยต่อปี (บาท/กก./ปี)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ต่อหน่วยต่อปี (บาท/กก./ปี)
(๑) ปลานิล	๓๑	๖๙๐	๑๐,๐๐๐	๒๕ - ๓๘ บาท (แล้วแต่ขนาดปลา โดยขนาดปลาตามท้องตลาด จะอยู่ที่ ๘ ชีด)	๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อรอบการผลิต (ประมาณ ๗ - ๑๐ ไร่)
(๒) ข้าว	๑๒	๑๘๒	๓๐๐,๐๐๐	๖.๐๘	๔.๙๕
(๓) มะม่วง	๔๕	๔๙	๑๒,๐๐๐		
๓.๑) มะม่วงน้ำดอกไม้ ที่ได้คุณภาพ				๖๐.๕๘	๓๕.๕๒
๓.๒) มะม่วงเขียวเสวย ที่ได้คุณภาพ				๒๓.๙๑	๑๔.๗๖

* ราคาผลผลิตและต้นทุนการผลิตของมะม่วง เป็นข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๒.๖ สินค้าเกษตรของหมู่บ้านที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

(๑) (มะม่วง) ได้รับการรับรองมาตรฐาน.....GAP.....

๒.๗ แหล่งตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

- (๑) สินค้าปาล์มน้ำมัน : มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในหมู่บ้าน เช่น แอปปลาเข้มทอง
: ระยะทางจากหมู่บ้าน - กิโลเมตร
- (๒) สินค้าข้าว : มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในหมู่บ้าน เพื่อส่งโรงสีจังหวัดฉะเชิงเทรา
: ระยะทางจากหมู่บ้าน - กิโลเมตร
- (๓) สินค้ามะม่วงน้ำดอกไม้ : มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในหมู่บ้าน
: ระยะทางจากหมู่บ้าน - กิโลเมตร

๒.๘ จำนวนกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

- (๑) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน พื้นที่.....ไร่ ประธานกลุ่ม.....
- (๒) กลุ่ม.....ปีที่จัดตั้ง.....สมาชิก.....คน พื้นที่.....ไร่ ประธานกลุ่ม.....

๒.๙ อาสาสมัครเกษตรของหมู่บ้าน ทั้งหมด.....ราย (อาสาสมัครเกษตร ๑ ราย อาจเป็นมากกว่า ๑ ด้าน) แบ่งเป็น

- ด้านประมงอาสา จำนวน.....ราย (นายสุรชัย แซ่จิว)
- ด้านหมอดินอาสา จำนวน.....ราย (นายสุรชัย แซ่จิว)
- ด้านอาสาสมัครเกษตร จำนวน.....ราย (นายสุรชัย แซ่จิว)
- ด้านครูบัญชีอาสา จำนวน.....ราย (นายสุรชัย แซ่จิว)

๒.๑๐ แผนงานโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (งบปกติ งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด งบอื่นๆ)

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)		แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ดำเนินการ
		ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๑.					
๒.					
๓.					

๒.๑๑ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ

(๑) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ๑)

- ๑) เกษตรกรขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ๑) ตำบลศีร์ษะจรจะเข้ใหญ่ จำนวน ๑๕๑ ราย
- ๒) เกษตรกรขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ๑) หมู่ที่ ๘ ตำบลศีร์ษะจรจะเข้ใหญ่ จำนวน ๓๓ ราย

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	- มีแผนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นเครื่องมือในการวางแผน แก้ไขปัญหา เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และเป็นรากฐานการพัฒนาชุมชน - มีการวางแผนจัดทำโครงการด้านการเกษตรของหมู่บ้าน	- โครงการด้านการเกษตรของหมู่บ้านเป็นโครงการเชิงรับและเชิงแก้ไข รวมทั้งยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็น - ขาดกลยุทธ์ระยะยาวในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการแปรสภาพจากพื้นที่เกษตรกรรม เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม
โครงสร้าง (Structure)	- มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรให้ประชาชนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ เช่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) แหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงปลานิล เป็นต้น - มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน และมีไฟฟ้าสาธารณะครอบคลุมถนนทุกสาย - มีน้ำประปาและน้ำบาดาลเพื่ออุปโภค-บริโภค - มีลำคลองธรรมชาติหลายสายเป็นแหล่งน้ำสำหรับการทำเกษตร - การคมนาคมขนส่งสะดวกและทั่วถึง - เครือข่ายโทรศัพท์ใช้ได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ	- พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เมื่อฝนตกหนักต่อเนื่อง จึงทำให้น้ำท่วมขังเป็นบางแห่ง - ดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เนื้อดินค่อนข้างอ่อน จึงทำให้สิ่งปลูกสร้างมีโอกาสทรุดตัวได้ง่าย - พื้นที่เกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมเพิ่มมากขึ้น
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- คณะกรรมการหมู่บ้านมีการประชุมหารือภายในหมู่บ้านเป็นประจำ และให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานภาครัฐอยู่เสมอ - มีการประสานงาน แจ้งข่าวสาร โดยโทรศัพท์ และสื่อโซเชียลมีเดีย	
บุคลากร (Staff)	- ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน มีจิตอาสา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการ สร้างความร่วมมือ และได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้าน - ปราชญ์ชาวบ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความเข้มแข็ง ประสานการทำงานระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ มีความสนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	- ประชากรเข้าสู่ช่วงวัยสูงอายุมากขึ้น และวัยแรงงานลดลง - คนรุ่นใหม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง และไม่สนใจสืบทอดอาชีพเกษตรกรรม โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	◦ เกษตรกรมีทักษะการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ◦ เกษตรกรมีประสบการณ์และความชำนาญเกี่ยวกับการทำเกษตรในพื้นที่ ◦ ประชาชนชาวบ้านมีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการปลูกพืชผสมผสาน การเลี้ยงปลานิล	◦ การฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
รูปแบบการบริหาร จัดการ (Style)	◦ การบริหารจัดการด้านการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัวหรือรายเดี่ยว ทำให้เกิดความใกล้ชิดและความเป็นกันเองในชุมชน ◦ การบริหารจัดการภายในหมู่บ้านเป็นเอกภาพภายใต้วิถีประชาธิปไตย ◦ มีการแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ร่วมกันของคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	◦ เกษตรกรมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงเป็นอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ◦ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม ◦ การขายสินค้าเกษตรไม่สามารถกำหนดราคาได้เอง เนื่องจากขายผ่านพ่อค้าคนกลางเป็นส่วนใหญ่
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	◦ ความสามัคคีและความร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพื่อเศรษฐกิจที่ดี ◦ สามารถพึ่งพาตนเองตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง	◦ ขาดการสร้างค่านิยมร่วมในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น การพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	○ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีระจรเข้าใหญ่ สนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรม บูรณาการแผนพัฒนาหมู่บ้าน ○ นโยบายและงบประมาณจากภาครัฐในการสนับสนุนและพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตร ○ นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกร สินค้าเกษตรปลอดภัย เป็นต้น	
เศรษฐกิจ (Economic)	○ โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งตั้งอยู่ใกล้ชุมชน ทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนดี ○ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับ กรุงเทพมหานครและระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจด้านการเกษตร	○ ภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวนสูง ○ ภาวะสงครามส่งผลกระทบต่อการนำเข้า - ส่งออกสินค้าเกษตร และทำให้ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น เช่น ค่าอาหารสัตว์ ค่าพันธุ์สัตว์ ค่ายารักษาโรค ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าจ้างแรงงาน
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	○ กระแสการรักษาสุขภาพ การบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์มีแนวโน้มสูงขึ้น ○ การเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างรวดเร็ว (Social Disruption) ทำให้เกิดการตื่นตัวสู่สังคมแห่งการปรับเปลี่ยนและเรียนรู้	○ ชุมชนเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมถูกขายเพื่อพาณิชยกรรมเพิ่มขึ้น ○ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม เป็นสังคมกึ่งเมือง ทำให้คนในชุมชนทำเกษตรกรรมน้อยลง
เทคโนโลยี (Technological)	○ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ ช่วยให้ภาคเกษตรกรรมมีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ○ เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าถึงได้ง่าย ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ทำให้เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ○ ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้าให้ได้มากขึ้น	○ ต้นทุนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่อาจสูงเกินไปสำหรับเกษตรกรรายย่อย
สิ่งแวดล้อม (Environment)		○ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ทำให้ระบบนิเวศไม่สมดุล ส่งผลต่อการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ผลผลิตที่ได้คุณภาพมีน้อย ปริมาณผลผลิตไม่แน่นอน ○ การขยายตัวของชุมชนเมืองและโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำเสีย ○ โรคพืช แมลงศัตรูพืช และโรคในสัตว์น้ำ
กฎหมาย (Law/Legal)	○ กฎหมายภาษีที่ดิน ทำให้มีการทำเกษตรกรรมในพื้นที่รกร้างมากขึ้น	○ มาตรฐาน กฎหมาย และกฎระเบียบบางอย่างไม่เอื้อต่อการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของหมู่บ้าน

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายในหมู่บ้าน (ปลานิล - กุ้งขาว)

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	มีการวางแผนการเลี้ยงปลานิลร่วมกับกุ้งขาว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร	ขาดกลยุทธ์ระยะยาวในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เพื่อลดผลกระทบเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
โครงสร้าง (Structure)	- มีแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงปลานิล - พื้นที่มีลักษณะเป็นดินเหนียว ประกอบกับมีลำคลองธรรมชาติหลายสายเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จึงมีความเหมาะสมสำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	คณะกรรมการหมู่บ้านแจ้งข่าวสารกับเกษตรกร เพื่อสร้างการรับรู้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและปรับตัวได้ทันตามสถานการณ์	
บุคลากร (Staff)	เกษตรกรมีความสนใจ ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเลี้ยงปลานิลอยู่เสมอ	- เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่ช่วงวัยสูงอายุ และทายาทไม่มีความสนใจสืบทอดอาชีพเกษตรกร - เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ใช่เจ้าของพื้นที่ และไม่มีเงินทุน จึงเกิดต้นทุนค่าเช่าพื้นที่ และมีหนี้สินกับสถาบันการเงิน เช่น ธกส. สหกรณ์การเกษตร
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	- เกษตรกรมีทักษะ ประสบการณ์ และความชำนาญ ในการเลี้ยงปลานิล - กุ้งขาว - มีปราชญ์ปลานิล ซึ่งมีความรู้และเชี่ยวชาญ ด้านการเลี้ยงปลานิล - อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านสามารถให้บริการข้อมูล แจ้งข่าวสาร ถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการเกษตรได้	ขาดองค์ความรู้เรื่องการปรับสภาพน้ำ ให้มีคุณภาพ และการเพาะเลี้ยง ปลาเบี่ยงพรวณ
รูปแบบการบริหาร จัดการ (Style)	- มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปัน ประสบการณ์ให้กับเกษตรกรด้วยกันเองในชุมชน - เกษตรกรมีการบริหารจัดการด้านการตลาด โดยคัดเลือกพ่อค้าคนกลางที่ให้ราคาเหมาะสม ยุติธรรม รวมถึงมีการขายปลีกให้คนในชุมชน	- เกษตรกรเลี้ยงปลานิล - กุ้งขาวแบบรายเดี่ยว ไม่มีการรวมกลุ่ม - พ่อค้าคนกลางจำกัดปริมาณการรับซื้อ และเป็นผู้กำหนดราคา
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	ความร่วมมือกันของเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้และทรัพยากรการเกษตร	ขาดการสร้างค่านิยมร่วมในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น การทำเกษตรผสมผสานเพื่อความยั่งยืน และสร้างรายได้ที่มั่นคง

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายนอกหมู่บ้าน (ปลานิล - กุ้งขาว)

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	หน่วยงานภาครัฐมีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนและพัฒนาเกษตรกร เช่น องค์กรความรู้ด้านการจัดการฟาร์มเพื่อลดต้นทุน การช่วยเหลือสินค้าเกษตร กรณีราคาตกต่ำ	โครงการจากหน่วยงานภาครัฐไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขาดการต่อยอด
เศรษฐกิจ (Economic)	- อยู่ในแหล่งชุมชนและใกล้โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ - สถาบันการเงินมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกร เช่น สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย และมาตรการพักชำระหนี้	- ราคาปลานิลผันผวนตามสภาวะเศรษฐกิจโลก - ภาวะสงครามส่งผลให้การส่งออกปลานิลไปต่างประเทศลดลง และขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง - ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น เช่น ค่าพันธุ์สัตว์ ค่าอาหารสัตว์ ค่ายารักษาโรค ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าจ้างแรงงาน - เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีจำนวนหลายราย ส่งผลต่อสวนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	กระแสการรักษาสุขภาพมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบ เนื่องจากปลานิลเป็นแหล่งโปรตีน และหาซื้อได้ง่าย	การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลดลง
เทคโนโลยี (Technological)	เทคโนโลยีการเกษตรด้านประมงมีความก้าวหน้าและพัฒนา ซึ่งมีความหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการเรียนรู้	ต้นทุนเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เช่น เครื่องอัดเม็ดอาหารสัตว์ อาจสูงเกินไปสำหรับเกษตรกรรายย่อย
สิ่งแวดล้อม (Environment)		- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ทำให้อุณหภูมิที่ร้อนขึ้นหรือลดลงอย่างมากส่งผลต่อคุณภาพการเลี้ยงปลานิล - การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมหนัก ส่งผลให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ได้มาตรฐาน ทำให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้คุณภาพมีน้อย เสี่ยงต่อการเกิดโรค และมีอัตราการตายสูง
กฎหมาย (Law/Legal)	การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.๑) สำหรับการเลี้ยงปลานิล เพื่อสิทธิในการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐกรณีเกิดภัยพิบัติ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต หรือการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	- มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices หรือ GAP) ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าปลานิลให้แก่เกษตรกรรายย่อยได้ - สินค้าปลานิลยังไม่มีมารับรองมาตรฐานสินค้าประมง มกษ.

๒.๓ การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๓.๑ ปัญหาการผลผลิตปลานิล - กุ้งขาว และข้าวตกต่ำ

สาเหตุ

๑. สภาวะเศรษฐกิจโลกผันผวน
๒. ภาวะสงครามส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าปลานิล รวมถึงการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง
๓. พ่อค้าคนกลางจำกัดปริมาณการรับซื้อปลานิล และเป็นผู้กำหนดราคาเอง
๔. เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในหมู่บ้านมีจำนวนหลายราย ส่งผลต่อสวนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มมากขึ้น

แนวทางการแก้ไข

๑. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานการเพาะเลี้ยงปลาเบี่ยงพรรณ เช่น ปลาตะเพียน ปลายี่สก เพื่อเพิ่มรายได้
๒. ภาครัฐจัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือสินค้าเกษตร ผ่านกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) กรณีราคาปลานิลตกต่ำ โดยสนับสนุนค่าชดเชยส่วนต่างราคาปลานิลให้เกษตรกร

๒.๓.๒ ปัญหาดันทุนการผลิตสูง

สาเหตุ

๑. พันธุ์ปลา อาหารปลา ค่าจ้างแรงงาน และน้ำมันเชื้อเพลิงปรับราคาสูงขึ้น

แนวทางการแก้ไข

๑. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานการผลิตอาหารต้นทุนต่ำ เช่น การผลิตอาหารปลาคุณภาพสูงจากเศษวัตถุดิบทางการเกษตร โดยอัดเป็นอาหารเม็ด
๒. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทำจุลินทรีย์สำหรับเลี้ยงปลานิล
๓. ใช้อาหารเสริมจากเศษวัตถุดิบทางการเกษตรแทนอาหารเสริมสำเร็จรูป

๒.๓.๓ ปัญหาคุณภาพน้ำไม่ได้มาตรฐาน

สาเหตุ

๑. โรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้คุณภาพน้ำไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลต่อการเพาะเลี้ยงปลานิล - กุ้งขาว เช่น ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค อัตราการตายของปลานิล - กุ้งขาวสูงขึ้น

แนวทางการแก้ไข

๑. แฉงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำกับดูแลตามลพิษและสิ่งแวดล้อม
๒. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล

๒.๔ สรุปความต้องการการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรของหมู่ที่ ๘ บ้านคลองตาปู่ ตำบลศิระชะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ที่	ความต้องการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาให้การสนับสนุน	
		หน่วยงานสังกัด กษ.	หน่วยงานภาคีเครือข่าย
๑	ฝึกอบรมและศึกษาดูงานการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ เพื่อเพิ่มรายได้	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานประมงอำเภอ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๒	โครงการเพื่อช่วยเหลือสินค้าเกษตรผ่านกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) กรณีราคาปลานิลตกต่ำ โดยสนับสนุนค่าชดเชยส่วนต่างราคาปลานิลให้เกษตรกร	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	- กระทรวงพาณิชย์ - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)
๓	การสนับสนุนเครื่องอัดเม็ดอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารปลา	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔	การประยุกต์ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อการปรับปรุงคุณภาพดินและน้ำ	- สำนักงานประมงจังหวัด - สำนักงานประมงอำเภอ - สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ส่วนที่ ๓

แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรตามความต้องการของหมู่บ้าน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๑.	โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน”	๑๕๐,๐๐๐ บาท	เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลานิลตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ๑ ต.ค. ๖๙ - ๓๐ ก.ย. ๗๐	ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน		✓		๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๒. สำนักงานประมงจังหวัด ๓. สำนักงานประมงอำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ ๕. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ๖. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๒.	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล	๓๕,๐๐๐ บาท	เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลานิลตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ๑ ต.ค. ๖๙ - ๓๐ ก.ย. ๗๐	ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน		✓		๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๒. สำนักงานประมงจังหวัด ๓. สำนักงานประมงอำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ ๔. สถานีพัฒนาที่ดิน

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๓.	โครงการเพื่อช่วยเหลือสินค้าเกษตรกร ผ่านกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) กรณีราคาปลานิลตกต่ำ โดยสนับสนุนค่าชดเชยส่วนต่างราคาปลานิลให้เกษตรกร	อัตราค่าชดเชยเป็นไปตามที่โครงการกำหนด	เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	ดำเนินการตามประกาศหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการ และแนวทางการดำเนินงานที่โครงการกำหนด		✓		๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๓. สำนักงานประมงจังหวัด ๔. กระทรวงพาณิชย์ ๕. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ๖. กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

๑. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน”
๒. หลักการและเหตุผล	การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำถือเป็นกิจกรรมทางการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการเลี้ยงปลานิลซึ่งเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นสัตว์น้ำที่เลี้ยงง่าย เจริญเติบโตเร็ว และมีสารอาหารประเภทโปรตีนสูง แต่สถานการณ์ปัจจุบันพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกำลังประสบปัญหาต้นทุนการผลิต เช่น พันธุ์ปลา อาหารปลา ค่าจ้างแรงงาน และน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้น ส่วนทางกับราคาผลผลิตที่กำลังตกต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวน สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ส่งต่อการส่งออกสินค้า นอกจากนี้ ยังพบว่าพ่อค้าคนกลางมีบทบาทในการกำหนดราคาและจำกัดปริมาณการรับซื้อ รวมถึงมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลจำนวนมากทำให้เกิดการแข่งขันด้านปริมาณ ส่งผลให้ส่วนแบ่งทางการตลาดลดลงและรายได้ไม่แน่นอน ในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงปลานิล - กุ้งที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางลดการต้นทุนและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้อย่างมั่นคง โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเพาะเลี้ยงปลานิลร่วมกับกุ้งขาว เป็น “การเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ” ร่วมด้วย เช่น ปลาตะเพียน และปลายี่สก ซึ่งเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย ใช้ต้นทุนต่ำ สามารถเลี้ยงในระบบเดียวกันได้ และมีความต้องการของตลาดในระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระจายความเสี่ยง ลดการพึ่งพาสินค้าเพียง ๒ ชนิด และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร อนึ่งการผลิตอาหารปลาใช้เองในชุมชน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรได้ โดยเฉพาะการผลิต “อาหารปลาอัดเม็ด” เนื่องจากสามารถควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและสัดส่วนโภชนาการได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยลดการสูญเสียอาหารในน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการกินอาหารของปลา และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยการนำความรู้ด้านโภชนาการสัตว์น้ำมาผสมผสานกับเทคโนโลยีการอัดเม็ดอาหาร อาทิ เครื่องอัดเม็ดขนาดเล็กที่เหมาะสมกับชุมชน ร่วมกับการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นที่มีต้นทุนต่ำ เช่น รำข้าว กากถั่วเหลือง และปลาป่น ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพในราคาเหมาะสมได้ด้วยตนเอง โดยวิธีการดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยลดต้นทุนการผลิต แต่ยังเป็นการยกระดับองค์ความรู้และทักษะของเกษตรกรให้ก้าวสู่การเป็น “เกษตรกรยุคใหม่” ที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น การจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน” จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมและฝึกทักษะการผลิตจริงให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณและผลิตอาหารปลาอัดเม็ดที่มีคุณภาพได้เอง ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก และเพิ่มรายได้จากการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณด้วยอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืนในระยะยาว

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ และด้านโภชนาการและการผลิตอาหารปลาอัดเม็ดแก่เกษตรกร ๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ เพื่อเพิ่มรายได้ และผลิตอาหารปลาอัดเม็ดใช้เอง เพื่อลดต้นทุน ๓) เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร และการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๔) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรในพื้นที่
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ และด้านโภชนาการและการผลิตอาหารปลาอัดเม็ด จำนวน ๓๐ ราย ๒) เกษตรกร ร้อยละ ๖๐ สามารถเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณและผลิตอาหารปลาอัดเม็ดได้ด้วยตนเอง ๓) จำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ มีต้นทุนการผลิตด้านอาหารปลาลดลง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลศิระชะระเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	การฝึกอบรม “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน”
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ เพื่อเพิ่มรายได้” จำนวน ๓๐ ราย ๑,๐๐๐ บาท/คน (รวมทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ศึกษาดูงานแหล่งเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลผลิตสูง ภายในหรือนอกพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๑ แห่ง ๑,๕๐๐ บาท/คน (รวมทั้งสิ้น ๔๕,๐๐๐ บาท) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตอาหารปลาอัดเม็ดแบบลดต้นทุน” จำนวน ๓๐ ราย ๑,๐๐๐ บาท/คน (รวมทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ศึกษาดูงานแหล่งผลิตอาหารปลานิลอัดเม็ดต้นทุนต่ำ ที่ประสบความสำเร็จ ภายในหรือนอกพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๑ แห่ง ๑,๕๐๐ บาท/คน (รวมทั้งสิ้น ๔๕,๐๐๐ บาท) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (สนับสนุนเครื่องอัดเม็ดอาหารสัตว์) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่ง งบประมาณ	๕,๐๐๐ บาท/คน รวมทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท : งบประมาณจังหวัด และ/หรืองบปกติ
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรมีความรู้ ทักษะด้านการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ และการผลิตอาหารปลาอัดเม็ด ใช้เอง ๒) เกษตรกรสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหารปลา อัดเม็ดแบบลดต้นทุนได้ด้วยตนเอง ๓) เกษตรกรผู้ผ่านการฝึกอบรมมีรายได้เพิ่มจากการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ และสามารถลดต้นทุน การผลิตด้านอาหารปลาได้ ๔) นโยบายด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร และการผลิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมได้รับการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรสามารถเลี้ยงและผลิตปลาเบญจพรรณได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนสามารถลดการพึ่งพา ปัจจัยการผลิตจากภายนอกได้ ๒) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ของตนเอง ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๓) จังหวัดสมุทรปราการและหมู่บ้านมีระดับความมั่นคงทางอาหาร (ด้านประมง) เพิ่มสูงขึ้น ๔) เกษตรกรสามารถบูรณาการความรู้และนำแนวคิดจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงปลาในพื้นที่ของตนเองได้

๒. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล
๒. หลักการและเหตุผล	จังหวัดสมุทรปราการมีการเพาะเลี้ยงปลานิลแบบผสมผสานร่วมกับกุ้งขาวแวนนาไม โดยพื้นที่ที่มีการเพาะเลี้ยงมากที่สุดคือ อำเภอบางบ่อ รองลงมาคือ อำเภอบางเสาธง อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอพระประแดง ปัจจุบันหลายพื้นที่มีการขยายตัวของชุมชนเมืองและโรงงานอุตสาหกรรม เป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปล่อยน้ำเสียจากภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรมลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งผลให้คุณภาพน้ำต่ำกว่ามาตรฐาน ก่อให้เกิดปัญหาต่อการเพาะเลี้ยงปลานิลโดยตรง เช่น ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค อัตราการตายของปลานิล รวมถึงการเจริญเติบโตลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติในการเพาะเลี้ยง ขณะเดียวกันเกษตรกรยังต้องเผชิญกับปัญหาปัจจัยการผลิตที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงปลานิลมีความเสี่ยงด้านต้นทุนและผลตอบแทนที่ไม่แน่นอน “จุลินทรีย์” จึงเป็นเทคโนโลยีทางชีวภาพที่มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ เนื่องจากสามารถช่วยปรับสมดุลของระบบนิเวศในบ่อเลี้ยง โดยการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ ลดของเสีย ปรับปรุงคุณภาพน้ำ และยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อโรค อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นอาหารเสริมเพื่อปรับสมดุลระบบทางเดินอาหารของปลา ทำให้ปลาดูดซึมสารอาหารได้ เพิ่มอัตราการเจริญเติบโต และเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทำให้มีความต้านทานต่อโรคดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้จุลินทรีย์ในบ่อเลี้ยงปลานิลยังไม่แพร่หลายในกลุ่มเกษตรกรมากนัก เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการผลิตและการใช้งานอย่างถูกต้อง รวมถึงข้อจำกัดด้านต้นทุนของผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์สำเร็จรูปในท้องตลาดที่มีราคาสูง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตจุลินทรีย์ใช้เองจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรในการจัดการคุณภาพน้ำ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะเลี้ยงปลานิล ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นในการจัดทำโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ให้สามารถผลิตและใช้จุลินทรีย์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพน้ำ ลดอัตราการเกิดโรค ลดความสูญเสีย และเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีควบคู่กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร สร้างความมั่นคงทางอาหาร และส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยง ๓) เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะการใช้อาหารเสริม ๔) เพื่อเพิ่มอัตราการรอด อัตราการเจริญเติบโต และผลผลิตของปลานิล ๕) เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรได้รับการอบรมและถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล จำนวน ๔๐ ราย ๒) เกษตรกร ร้อยละ ๖๐ สามารถผลิตและใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิลด้วยตนเองได้ ๓) จำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ มีต้นทุนการผลิตด้านอาหารเสริมปลานิลลดลง ๔) จำนวนบ่อเลี้ยงของเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่า ๕ บ่อ มีคุณภาพน้ำเหมาะสมตามเกณฑ์การเพาะเลี้ยงและไม่พบการเกิดโรค

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	การฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล” จำนวน ๔๐ ราย ๕๐๐ บาท/คน (รวมทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท) สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	จัดทำบ่อสาธิตการเลี้ยงปลานิลโดยใช้จุลินทรีย์ จำนวน ๑ แห่ง ๑๕,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่ง งบประมาณ	๓๕,๐๐๐ บาท : งบพัฒนาจังหวัด และ/หรือ งบปกติ
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรมีความรู้และสามารถผลิตจุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิลได้อย่างถูกต้อง ๒) มีจุลินทรีย์พร้อมใช้ เพื่อปรับสภาพน้ำภายในบ่อเลี้ยง ช่วยลดการก่อโรค และบำบัดพื้นบ่อเลี้ยง รวมถึงเป็นอาหารเสริมสำหรับปลานิล ๓) เกษตรกรผู้ผ่านการอบรมสามารถลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารเสริมสำหรับปลานิลได้
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มเลี้ยงปลาอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อม ๒) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ของตนเอง ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๓) จังหวัดสมุทรปราการและหมู่บ้านมีระดับความมั่นคงทางอาหาร (ด้านประมง) เพิ่มสูงขึ้น